

MONUMENTUL EROILOR DIN COMUNA COSTEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA

Prof. univ. dr. Nicolae CIOBANU*

Îl știu de când eram copil, elev al școlii primare din comună. Se găsea într-un frumos parc aflat în fața primăriei, parc care, de jur împrejur, avea un frumos șir de brazi. Aici, în fața monumentului de ziua Înălțării Domnului (era și ziua Eroilor Neamului), avea loc o frumoasă slujbă bisericească, iar unul dintre profesori sau învățători vorbea, la sfârșitul slujbei, despre faptele de arme ale înaintașilor noștri, pomenind numele și faptele de arme ale înaintașilor noștri, pomenind numele și faptele de arme ale unor locuitori din comună căzuți „la datorie“ pe câmpul de luptă.

La o asemenea manifestare a vorbit învățătorul I. Mituțoiu, invalid de război, care pierduse în luptele pentru eliberarea Basarabiei un ochi, iar brațul stâng rămăsese inert. Evocând faptele de arme ale ostașilor români, spiritul lor de sacrificiu, abnegația în luptă, neprecupețindu-și nici sângele, nici viața, pentru întregirea Patriei, a stârnit o asemenea stare de emoție, încât toată asistența plângea. Plângeau văduvele și orfanii, mamele rămase fără copiii lor, surorile și frații celor căzuți în luptă. Plângeau bătrânii, dar și bărbații în puterea vârstei, ca să nu mai vorbim de noi, copiii, care în bună parte cunoșteam pe cei căzuți în lupte. Acțiunea s-a încheiat cu un frumos spectacol dat de elevii școlii primare din comună, despre Patria mamă și datoria de a o apăra.

Întru pomenirea celor căzuți în luptă se împărțeau colaci și lumânări aprinse, iar monumentul era acoperit de flori și cunune de flori.

Mi-am pus deseori întrebarea: cine a construit monumentul

* Președintele Comisiei de Istorie Militară.

eroilor? De cele mai multe ori răspunsul era: oameni din satele comunei. Am aflat apoi, discutând cu autoritățile comunei, că monumentul a fost înălțat la puțin timp după desăvârșirea procesului de făurire a statului național unitar, România Întregită, în memoria celor peste 130 de eroi ai comunei căzuți în luptele din cursul acestei prime conflagrații mondiale a secolului al XX-lea.

Inițiativa construirii monumentului a fost a învățătorilor, preoților, autorităților comunale și frunțașilor comunei, constituiți într-un comitet. Hotărârea comitetului a fost îmbrățișată de toți locuitorii comunei care au luat la cunoștință despre această inițiativă, atât la slujbele de la biserică, cât și la serbările de la căminul cultural, dar mai ales cu prilejul sfințirii locului unde urma a se construi Monumentul, prilej cu care s-a și pus piatra de temelie a monumentului. Monumentul a fost construit de meșterii zidari ai comunei Dionisie Istocescu și Marchian Istocescu.

În mod sigur a existat un plan al monumentului, probabil unul dintre dascălii comunei, cu aplecare la desen, a înfățișat, în relief, felul cum va arăta viitorul monument. Din câte am aflat, autoritățile de resort de la Prefectura județului Vâlcea nu au fost străine de inițiativa comitetului comunei Costești.

Monumentul, amplasat în cochetul parc din fața primăriei, în plin centru al comunei, este ridicat pe o platformă de aproximativ 4 x 4 m, din beton armat, pe care este ridicată cea de-a doua platformă, înaltă de circa 20 de cm, având în partea sa vestică un loc pentru flori. În centrul celei de-a doua platforme se află soclul monumentului, cu o înălțime de 2,25 m și un diametru de aproximativ 1,5 m. Soclul este construit din piatră de calcar și ciment, păstrându-se într-o stare perfectă și în prezent.

Pe acest soclu cilindric este amplasat un paralelipiped cu înălțimea de circa 1,20 m, cele patru laturi fiind placate cu marmură pe care sunt înscrise, cu litere săpate în marmură, numele celor care și-au dat viața pentru Țară. Deasupra acestui paralelipiped se găsește un vultur cu aripile întinse, purtând în cioc o cruce, simbolul puterii și credinței neamului.

Ca multe alte edificii, și monumentul eroilor din comuna

Costești a avut de îndurat vitregia timpurilor. Astfel, în chiar primii ani după instaurarea puterii comuniste, frumoasa acvilă a fost smulsă de pe soclul său. Un om de suflet a luat frumoasa sculptură și a ascuns-o, se pare chiar în podul primăriei.

Timpul însă a trecut, iar în primele zile după Revoluția din Decembrie 1989, vulturul a fost reamplasat pe locul său de către un alt meșter al comunei, Mihai Istocescu, cel care a realizat mozaicurile și ornamentele căminului cultural din comună.

În anul 1993 abia, autoritățile comunale au reușit să înscrie pe placa de marmură și numele celor căzuți în cursul participării României la cel de-Al Doilea Război Mondial (1941-1945). Se pare că au mai existat încercări de a înscrie numele celor căzuți în cea mai mare conflagrație a secolului al XX-lea, în timpul regimul comunist, dar pentru că autoritățile doreau să înscrie doar numele celor căzuți în timpul Campaniei din Vest (august 1944 – mai 1945), s-a renunțat.

**Inscripțiile de pe Monumentul Eroilor din comuna Costești,
județul Vâlcea**

Prima coloană, situată pe latura nordică:

Eroi din Războiul de Independență (1877-1878).

1. Bălintescu Nicolae
2. Constantinescu Nicolae
3. Istocescu Nicolae
4. Nicolăescu Nicolae

Următorii sunt eroi din Primul Război Mondial (1916-1918):

5. Catrina Nicolae
6. Florescu Trifon
7. Stoican Vasile
8. Cârstea Leontie
9. Constantinescu Anghel
10. Crăcană Florea
11. Crăcană Ion
12. Dobrinescu Gheorghe
13. Duță Ion
14. Giubega Dumitru
15. Ionescu Constantin
16. Istocescu Anania
17. Lăcrariu Gheorghe
18. Târlescu Gherorghe
19. Andrei Gheorghe
20. Avrămoiu Constantin
21. Andrei Ion
22. Avram Nechit
23. Andrei Silvestru
24. Bălintescu Constantin
25. Blidariu Gheorghe
26. Bivolariu Mihail

27. Bornete Mihail
28. Bălintescu Ignatie
29. Buzilă Gheorghe
30. Borăscu Marin
31. Bărănguță Ion
32. Coca Dometie
33. Constantinescu Tudor
34. Ciurea Ion
35. Colniceanu Alexandru
36. Crăcană Dumitru
37. Ciortan Gheorghe
38. Crăcană Constantin
39. Ciortan Gheorghe
40. Cravă Ion
41. Crăcănuși Ilie
42. Castravete Constantin
43. Dimulescu Petre
44. Enescu Ion
45. Fulgescu Gheorghe
46. Istocescu Nicolae
47. Istocescu Ion
48. Istocescu Haralampie
49. Ispășoiu Gheorghe

Coloana a doua, situată pe latura vestică:

50. Istocescu Toma
51. Ilie Alexandru
52. Ionescu Șerban Ion
53. Jidoveanu A. Ion
54. Jidoveanu O. Nicolae
55. Zugravu Constantin
56. Lăcrariu Gavril
57. Lăpădat Ion
58. Loghin Grigore
59. Loghin Ion

60. Marinescu Marcu
61. Matei Nicolae
62. Macri Toma
63. Marinescu Calistrat
64. Munteanu Hariton
65. Mierlă Grigore
66. Marinoiu Dumitru
67. Matei Constantin
68. Munteanu Ion
69. Murariu Ilie
70. Manafu Dumitru
71. Mihăilescu Ion
72. Nicula Gheorghe
73. Nechersu Gheorghe
74. Niculăescu Gheorghe
75. Nicula Constantin
76. Ologu Grigore
77. Pavel Moişă
78. Predoiu Nicolae
79. Popa Nicolae
80. Popescu Carp
81. Pistol Ion
82. Puică Dumitru
83. Paraschiva Toma
84. Preoteasa Toma
85. Robu Maxim
86. Robu Meletie
87. Sanda Nifon
88. Statie Ion
89. Stănescu Nicolae
90. Tiţoiu Nicolae
91. Ţicu Constantin
92. Tiţoiu Gheorghe

Coloana a treia, situată pe latura estică:

93. Țapu Gheorghe
94. Ungureanu Tudor
95. Ungureanu Savu
96. Vârtopeanu Nicolae
97. Zamfir Dumitru
98. Zamfir Ștefan
99. Ciobanu Simion
100. Popescu Nicolae
101. Popescu Gheorghe
102. Văduva Gheorghe
103. Pavel Dumitru
104. Bărăgănescu Petre
105. Stoica Petre
106. Rucă Damian
107. Castravete Grigore
108. Ciurea Gheorghe
109. Dinulică Luchian
110. Crăcănuși Procopie
111. Marinescu Gheorghe
112. Florescu Toma
113. Tănase Nicolae
114. Ciurgan Filimon
115. Marinoiu Grigore
116. Cârstoiu Constantin
117. Lăpădat Constantin
118. Nicula Grigore
119. Manafu Ion
120. Voineag Avram
121. Pasmantu Ilie
122. Cârjan Ion
123. Predoiu Gheorghe
124. Surcel Grigore
125. Slabu Constantin
126. Predoiu L. Dumitru

127. Stoica Constantin
128. Castravete Marcu
129. Stănescu Gheorghe
130. Popescu Ioachim
131. Nistor Miron
132. Enescu Visarion
133. Enescu Constantin
134. Vameșu I. Grigore
135. Nițulescu C. Gheorghe

Coloana a patra, în partea din spate a Monumentului, situată spre clădirea primăriei. Aici sunt notați eroii din cel de Al Doilea Război Mondial. Această placă a fost montată în anul 1933:

1. Andreica I. Gheorghe
2. Andrei Ef. Gheorghe
3. Andrei Gh. Petru
4. Armășescu A. Ion
5. Bălintescu C. Dumitru
6. Bălintescu Gr. Ilie
7. Buzia Gheorghe
8. Constantinescu T. Gheorghe
9. Constantinescu S. Pavel
10. Ciortan Gr. Ion
11. Coca D. Petre
12. Colniceanu A. Alexandru
13. Chipurici L. Ion
14. Cheran M. Gheorghe
15. Curelaru I. Ion
16. Diaconescu N. Constantin
17. Dincă D. Constantin
18. Fulgescu V. Ilie
19. Gheorghiu A. Ion
20. Istocescu I. Grigore
21. Istocescu Ilie
22. Iliescu I. Ion

23. Ispas N. Nicolae
24. Ispas N. Gheorghe
25. Istocescu D. Ion
26. Jidoveanu N.O. Gheorghe
27. Ligescu Gh. Vasile
28. Micu M. Ioan
29. Măgureanu V. Ilie
30. Măgureanu S. Grigore
31. Măgureanu F. Dumitru
32. Mituțoiu Iulian
33. Marinoiu A. Ion
34. Nicula Gh. Constantin
35. Nistor C. Victor
36. Petrescu C. Constantin
37. Puică S. Constantin
38. Popa N. Ion
39. Popa Gh. Ion
40. Pavel N. Toma
41. Petrescu N. Nicolae
42. Petrescu N. Ion
43. Stoica C. Constantin
44. Stanca Nicolae
45. Stoican D. Nicolae
46. Stoican C. David
47. Văduva Marcu
48. Văduva Vasile
49. Voineag V. Gheorghe
50. Zamfir D. Ion

Date culese de prof. Nicolae Făulete (comuna Costești).